

САКИ ВОЛ И ОМРАЗА

Превод от английски: Мина Цанева, —

chitanka.info

По призвание Теофил Ешли беше художник, а по силата на обстоятелствата рисуваше говеда. Не бива обаче да се смята, че живееше в говедовъдно стопанство или мандра и че животът му течеше под знака на рогата, копитата, доячните столчета и железата за дамгосване — домът му се намираще в парков район, изпъстрен с вилички и почти заслужаващ да бъде наречен предградие. От едната страна градината му опираше до малка живописна ливада, където предприемчив съсед караше на паша няколко малки живописни крави от англо-нормандска островна порода (Измислена от автора порода едър рогат добитък.). Лете по пладне добичетата стояха нагазили до колене в избуялата ливадна трева под китка орехови дървета и слънчевата светлина изпъстряше с петна гладките им гърбове, бутове и хълбоци. Гледката бе вдъхновила Ешли за една много хубавичка картина — две млечни крави по време на отдих на фона на орехови дървета и трева с интересна трактовка на падащите снопове слънчеви лъчи — и същата бе надлежно изложена от Кралската академия в летния ѝ салон. Знайно е, че Кралската академия насърчава у своите рожби редовните, методични навици; Ешли бе сътворил приемлива и сполучлива творба с дремещи крави под орехови дървета и веднъж започнал работа в този жанр, по необходимост продължи в него. Неговият *Покой по пладне* — етюд на две сиво-кафеникави крави под орехово дърво — бе последван от *Обеден заслон* — етюд на орехово дърво с две сиво-кафеникави крави под него. По-късно, както му е редът, се появиха и *Когато стършелите престават да досаждат*, *Пристан за стадото* и *Мирен сън в мандрата* — все етюди на сиво-кафеникави крави и орехови дървета. Двата опита на твореца да скъса с утвърдения си натюрел бяха красноречиви провали: *Гургулици*, *стреснати от ястреб* и *Вълци в Кампания Романа* се върнаха обратно в ателието му, заклеямени като ерес; Ешли обаче спечели наново вниманието и обичта на публиката с мащабното платно *Сенчест кът за почивка на сънливи доячки*.

Един хубав следобед късно през есента Теофил полагаше финалните мазки върху почти завършен етюд на ливадни бурени, когато съседката му Адела Пингсфорд атакува външната врата на ателието му с шумно настойчиво чукане.

— В градината ми има вол — съобщи тя като обяснение, защо е нахълтала така бурно.

— Вол — повтори безизразно и донякъде глупаво художникът. — А... какъв вол?

— О, не знам от каква порода — отвърна сприхаво дамата. — Обикновен вол или градински вол, за да използвам израза на специалистите, и имам възражения точно срещу факта, че е градински. Тъкмо подготвих градината си за зимата и ако този вол я обиколи няколко пъти, това определено няма да е се отрази добре. А и хризантемите ми едва-що са започнали да цъфтят...

— Как е влязъл в градината ви? — запита Ешли.

— През портата, предполагам — отвърна нетърпеливо Адела, — не би могъл да се покатери през стената, нито мисля, че са го спуснали със самолет като реклама за „Боврил“ (Широко рекламиран навремето подсилващ еликсир; названието му идва от латинското *bos, bovis* (вол).). Непосредствено важният въпрос обаче е не как е бил вкаран, а как да бъде изкаран.

— Няма сам да излезе, така ли?

— Ако бе проявил желание да излезе — каза гневно Адела Пингсфорд, — надали бих дошла тук да си бърбям с вас. На практика съм съвсем сама: прислужничката ползва свободния си следобед, а готвачката получи пристъп на невралгия и си легна. Каквото и да съм усвоила някога в училище или по-късно в живота относно това, как от малка градина да бъде махнат голям вол, точно сега се губи от паметта ми. Единственото, което ми дойде на ум, бе, че вие сте мой близък съсед и специалист в рисуването на говеда, оттук следователно повече или по-малко запознат с природата и навиците им, и че бихте могли донякъде да ми бъдете в помощ. Навярно съм сгрешила.

— Действително рисувам млечни крави — призна Теофил, — ала не мога да твърдя, че имам опит във връщането на заблудили се волове при стопаните им. Виждам съм, разбира се, да правят това на кино, но там използваха коне и много други допълнителни принадлежности, а и човек никога не знае доколко достоверна е картината на екрана.

Адела Пингсфорд не отговори нищо; просто помъкна художника към градината си. Обикновено градината й изглеждаше с нормални размери, ала сега сякаш се бе смалила в сравнение с вола — грамадно пъстро добиче с глава и врат в убито червеникаво, хълбоци и задница в мръсно бяло, клепнали уши и големи кръвясали очи. Между кокетните

юници, които Ешли бе свикнал да рисува, и този вол приликата бе толкова, колкото между главатаря на някой клан кюрдски номади и крехка японска гейша. Теофил се придържаше недалеч от вратата, докато изучаваше животното и движенията му; Адела Пингсфорд продължаваше да не казва нищо.

— Дъвче хризантема — произнесе Ешли накрая, когато мълчанието стана непоносимо.

— Много сте наблюдателен — рече Адела с яд. — Изглежда, забелязвате всичко. В действителност за момента в устата му има шест хризантеми.

Необходимостта да се направи нещо ставаше наложителна. Ешли пристъпи крачка-две в посока към вола, плесна с ръце и произведе няколко вида звуци от типа „Къш!“ и „Хууу!“. Даже и да ги беше чул, волът не го показа.

— Ако някога в градината ми се вмъкнат кокошки — каза Адела, — няма да викам друг да ги пъди освен вас. Къшките просто прекрасно. Междувременно не бихте ли се опитали да измъкнете този вол навън? Хризантемата, която тъкмо начена, е от сорта *Мадмоазел Луиз Бишо* — добави тя с ледено спокойствие, докато една яркооранжева главица изчезваше в дъвчещата уста на натрапника.

— След като не скрихте от мен сорта на хризантемата — отвърна Ешли, — и аз нямам нищо против да ви кажа, че това е вол еърширска порода.

Тук леденото спокойствие на Адела Пингсфорд се пропука и тя употреби език, който накара художника инстинктивно да се отдалечи от нея и да се приближи до животното. Внезапно вдъхновен, Теофил измъкна едно опорно колче за увивни растения и го метна решително срещу пъстрите хълбоци на вола. Волът загледа съсредоточено и любопитно колчето и мъжа, който го хвърляше, и това отложи за един дълъг миг превръщането на целия разсад хризантеми *Мадмоазел Бишо* в салата от венчелистчета. Тази операция бе проследена от Адела също толкова съсредоточено и с очевидна неприязън. След като волът нито наведе глава, нито раздвижи крак, Ешли предприе втори опит с друго колче. Този път животното явно разбра, че работата става сериозна, и побърза да се отдръпне назад, доунищожавайки бившата леха с хризантеми; после пъргаво се обърна и тръгна към вътрешността на градината. Ешли се втурна да го насочи към портата, но успя само да

накара вола да мине от ход в тромав тръс. С някак въпросителен поглед, ала без помен от колебание животното прекоси тясната ивица морава, която великодушните наричаха „полянка за крокет“, и през отворения френски прозорец се вмъкна в дневната. Няколко букета от хризантеми и други есенни цветя бяха поставени във вази из стаята; волът се зае с новата си закуска, ала на Ешли се стори, че вижда в очите му да се появява и неспокоен израз, който препоръчваше внимание. Художникът се въздържа от намеса в свободния му избор на местопребиваване.

— Мистър Ешли — обади се с разтреперан глас Адела, — помолих ви да изкарате този вол от градината, но не съм ви молила да го вкарвате в къщата ми. Щом се налага да търпя присъствието му в моя дом, предпочитам да се намира вън вместо вътре.

— Говедарството не е моя специалност — отвърна Ешли, — ако си спомняте, казах ви го още в началото.

— Напълно съм съгласна — не му остана дължна тя, — вашата дарба е да рисувате мили картинки с мили кравички. Може би ще желаете да нахвърлите една хубава скица на този вол, който уютно се настанява в моята дневна?

Този път думите на Адела имаха непосредствено въздействие върху Ешли; той бързо тръгна навън.

— Къде отивате?! — изпищя Адела.

— Да си донеса пособия — бе отговорът.

— Пособия ли? Няма да ви позволя да използвате ласо! Ще съсипете всичко в стаята.

Но Ешли с бързи крачки излезе от градината и след две минути се върна, понесъл статив, сгъваемо столче и рисувателни материали. Адела Пингсфорд бе смаяна:

— Да не би да искате да кажете, че спокойно ще си седите и ще рисувате този звяр, докато опустошава дневната ми?!

— Вие го предложихте — отвърна Ешли, докато нагласяваше платното.

— Забранявам ви! Абсолютно ви забранявам!! — прогърмя Адела.

— Не виждам какво право имате на това — отговори художникът, — волът не е ваш, нито сте го взели на заем.

— Изглежда, забравяте, че той се намира в моята дневна и яде моите цветя!

— А вие, изглежда, забравяте, че готвачката има невралгия — каза Ешли. — Вероятно тя тъкмо се е унесла в благодатен сън, от който вашите викове ще я стреснат. Грижата за другите би трябвало да бъде основен принцип за хора с нашето положение.

— Този човек е луд! — възкликна трагически Адела.

В следващия миг тя самата едва не полудя, защото волът, приключил с цветята във вазите и обложката на *Израел Калиш* (Популярен роман от епохата), се приготви да напусне доста тясното си временно обиталище, а Ешли, забелязал това, му хвърли няколко букета вирджински повет, за да го залъже да продължи позирането.

— Не помня как точно беше поговорката — отбеляза той, — нещо като „По-добре зарзават там, дето има любов, отколкото угоен вол там, дето има омраза“ (Алюзия за глава XVII, стих 1 от библейската книга Притчи Соломонови: По-добре сух залък и с него мир, нежели къща, пълна със заклан добитък, но в нея раздор.), но ми се струва, че е налице всичко, за да можем да я приложим към настоящата ситуация.

— Отивам до обществената библиотека и ще ги накарам да се обадят в участъка — оповести Адела и тръгна, почервеняла от гняв.

Няколко минути по-късно волът, осенен вероятно от подозрението, че в родния му краварник го чакат кюспе и кълцано кръмно цвекло, предпазливо пристъпи през френския прозорец, погледа със сериозен интерес мъжа, който вече не хвърляше колчета по него, и с тежки крачки, но пъргаво се измъкна от градината. Ешли събра пособията си и последва примера му. Къщата на Адела Пингсфорд бе оставена на невралгията и на готвачката.

Този епизод се оказа повратна точка в артистичната кариера на Теофил Ешли. Забележителната му творба *Вол в дневна, късна есен* предизвика сензация на следващия Салон на живописиста в Париж и има голям успех: изложена след това в Мюнхен, тя бе купена на силно оспорван търг от баварското правителство, което я измъкна от три остро конкуриращи се фирми за износ на месо. Оттам нататък успехът на художника стана неизменен и постоянен и две години по-късно Кралската академия сметна за голяма чест възможността да изложи в

една от залите си мащабното му платно *Северноафрикански пчели опустошават будоар*.

Ешли подари на Адела Пингсфорд нов екземпляр от *Израел Калиш* и няколко стръка кичести хризантеми *Мадам Андре Блюсе* за разсад, ала между двамата не настъпи истинско помирение.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.